NGV-Rijnland en Kennemerland

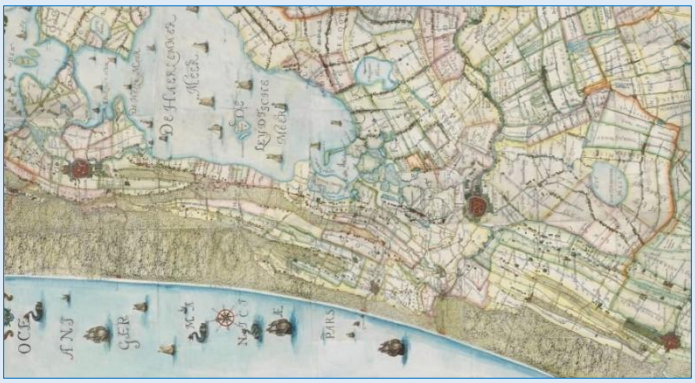

Nieuwsbrief nr. 20 – januari/februari 2025

Inhoud

- Van het bestuur
- Vooroudersprek Leiderdorp naar Oegstgeest
- Lezingen voorjaar 2025
- NGV-Evenement 2025
- Vrijwilligers gevraagd voor het NGV-Evenement 2025
- Verhalenboek Rijnland en Kennemerland deel 2
- Onderwerpen voor lezingen?
- NGV-Academie Rijnland en Kennemerland: cursussen
- Ter overname aangeboden!
- Leidse melksalons. Wie weet er meer ?
- Deadlines kopij Rijn- en Kennemerlandse Mare en Nieuwsbrief

Van het bestuur

Ook al is het nieuwe jaar alweer bijna een maand oud toch nog van het afdelingsbestuur aan al onze leden de wens dat dit jaar voor u een goed jaar mag zijn. Niet alleen voor u en de uwen een fysiek goed jaar, maar ook op genealogisch gebied een vruchtbaar en vrolijk jaar.

Half januari hebben onze leden het afdelingsblad Rijn- en Kennemerlandse Mare weer ontvangen. Het blad is gestoken in een fris nieuw jasje met daarop 'gespeld' een bijpassend merkteken ontworpen door ons lid Anneke Friedhof. De kleuren van het merkteken staan voor de verschillende landschappen die we in onze afdeling tegenkomen: blauw voor de zee en al het Rijnlandse water, geel voor het duinlandschap langs de kust, en groen voor de combinatie van dat alles. Ook hier past een woord van dank aan Anneke.

De organisatie en invulling van het NGV Evenement Familiegeschiedenis 2025 begint steeds meer vorm te krijgen (zie verderop in deze nieuwsbrief). Vanuit het hoofdbestuur krijgen we ondersteuning van secretaris Henriëtte Adema. De organisatiecommissie bestaat hiermee uit Ab Stikkelorum, Ank Poland en Sytske Visscher, met Henriëtte als landelijk sparring partner.

Namens het afdelingsbestuur beveel ik het geheel van deze nieuwsbrief van harte bij u aan. De komende tijd hopen wij u in grote getale weer te mogen begroeten bij onze activiteiten.

Sytske Visscher

Vooroudersspreekuur Leiderdorp verhuisd naar Oegstgeest

Met ingang van 4 januari 2025 zijn we met het Vooroudersspreekuur in Rijnland verhuisd van Leiderdorp naar de Bibliotheek Bollenstreek/Oegstgeest aan de Lange Voort 2 in Oegstgeest. Voortaan kunt u met uw vragen over de start van stamboomonderzoek over hulp bij 'vastlopers' op de **eerste zaterdag** van de maand daar terecht. Zaterdag **1 februari** is de eerstvolgende keer. Tussen 10.30 en 12.30 ben je welkom met je vragen.

Lezingen en vooroudersspreekuren voorjaar 2025

Voor het tweede deel van het seizoen 2024-2025 hebben we lezingen gepland op **18 februari, 18 maart, 15 april,** en **20 mei** (in Haarlem). De namen van de sprekers en het onderwerp van hun staan in de Agenda op de afdelingswebsite en in het pas verschenen nummer van de *Rijn- en Kennemerlandse Mare.*
Iedereen is van harte welkom bij onze lezingen. Kent u iemand die wel belangstelling heeft voor familiegeschiedenis/stamboomonderzoek, maar het lastig vindt om 'zomaar' naar een bijeenkomst te gaan? Neem haar/hem eens mee naar een lezing.
Ook bij de vooroudersspreekuren zijn niet-leden altijd van harte welkom. In Oegstgeest zijn de spreekuren in principe op de eerste zaterdag van de maand (raadpleeg de Agenda op onze website voor de exacte data) en in Haarlem op de derde zaterdag tijdens de openingsuren van het Noord-Hollands Archief.

NGV-Academie Rijnland en Kennemerland - Cursussen Stamboomonderzoek voor beginners en gevorderden

In samenwerking met de Volksuniversiteiten van Lisse, Katwijk, Oegstgeest en Leiderdorp biedt de NGV-afd. Rijnland en Kennemerland ook in het tweede deel van het seizoen 2024-2025 weer enkele cursussen Stamboomonderzoek voor beginners en gevorderden aan.

Cees Jan van den Hoek verzorgt bij de Bibliotheek/Volksuniversiteit Bollenstreek (vestiging Oegstgeest) in februari en maart tweemaal een beginnerscursus van vier lessen. **LET OP: de eerste cursus is een week uitgesteld en wordt nu gegeven op 5, 12, 19 en 26 februari**.
De cursus in maart is op 5, 12, 19 en 26 maart. Deze wordt nog niet vermeld op de website van de Bibliotheek/Volksuniversiteit, maar belangstellenden kunnen zich aanmelden voor de wachtlijst
Bij de Volksuniversiteit Lisse is Hans Gutlich inmiddels gestart met deel 2 van zijn cursus Ontdek je familiegeschiedenis. Meer informatie op de website van deze Volksuniversiteit.
En bij de Volksuniversiteit start Sytske Visscher op dinsdag 4 februari met een cursus van zes lessen Stamboomonderzoek voor beginners. Aanmelden kan via de website van de Volksuniversiteit.

27 september 2024: NGV-Evenement Familiegeschiedenis 2025

In de nieuwsbrief van november hebben we het al gemeld: onze afdeling organiseert dit jaar het NGV Evenement Familiegeschiedenis. In overleg met het hoofdbestuur koppelen we daaraan het 40-jarig jubileum van de afdeling . We willen dit evenement ook gebruiken om meer bekendheid gaan geven aan het onderwerp van onze gezamenlijke passie: familiegeschiedenis en stamboomonderzoek. Daarom hebben het hoofdbestuur voorgesteld om het woord 'Familiegeschiedenis' toe te voegen aan de titel van het evenement.
Inmiddels hebben we het projectvoorstel, een begroting en het dagprogramma ingediend bij het landelijk hoofdbestuur. Daarop hebben we een aantal instemmende opmerkingen, maar ook kritische vragen gekregen. Uiteraard zijn we druk bezig om op die vragen antwoorden te vinden.
Noteer alvast datum en plaats in je agenda: **zaterdag 27 september in de Hooglandse Kerk in Leiden**.

Het programma van deze dag zal bestaan uit een aantal lezingen, de presentatie van deel 2 in onze (nieuwe) serie *Verhalen over Rijnlandse en Kennemerlandse voorouders*, en de uitreiking van de NGV-Schepperle Award (een activiteit van het hoofdbestuur). Daarnaast organiseren we gedurende de dag een markt met stands van historische verenigingen in ons werkgebied, enkele archiefdiensten, enkele diensten van de NGV (Gens Nostra, GensDataPro, etc.), en uiteraard onze eigen afdeling. Deze organisaties krijgen begin februari een uitnodiging om een stand te bemensen.
Via onze afdelingswebsite (tabblad NGV Evenement 2025) gaan we onze leden en het grote publiek vanaf januari 2025 informeren over het programma en alles wat samenhang met de organisatie en het programma van de dag.

Vrijwilligers gevraagd voor het NGV-Evenement Familiegeschiedenis 2025

Gedurende de dag van het Evenement zullen we voor allerlei taken en taakjes de hulp nodig hebben van onze leden, zoals bijvoorbeeld de opvang van bezoekers en hen wegwijs maken, de bemensing van onze afdelingsstand, het zetten en schenken van koffie en thee, enz., enz.
Wij hopen dat u allemaal de datum in hoofdletters in de agenda noteert en dat u al net zo enthousiast wordt als wij? Wij verheugen ons erop om samen met u van deze dag een doorslaand succes te maken. Nu al aanmelden kan via het mailadres van de (waarnemend) secretaris: secretaris-ryn@ngv.nl.

Verhalenboek Rijnland en Kennemerland (deel 2) – Doet u weer mee?

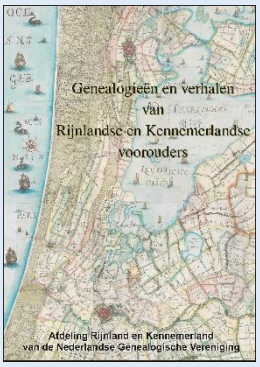

Onze publicatie *Genealogieën en verhalen van Rijnlandse en Kennemerlandse voorouders* van september 2023 is een succes geworden. In 2025 willen we mede ter gelegenheid van het 40-jarig bestaan van onze afdeling een nieuw verhalenboek uitgeven. Daarom nodigen we onze leden uit om een artikel in te leveren, zodat we daar weer een mooie uitgave van kunnen maken.
Dit keer is er echter wel een richtlijn gesteld: de HELFT van de verhalen moet gaan over VROUWEN. Nog steeds zijn vrouwen in de geschiedschrijving en het genealogisch onderzoek onderbelicht en daar willen wij graag verandering in aanbrengen. Het hoeft zeker niet over een bekend persoon te gaan, want voormoeders hebben vaak ook een belangrijke rol gespeeld in de familiegeschiedenis. Het is maar hoe je ernaar kijkt. Inmiddels zijn zes verhalen ingeleverd of aangekondigd over vrouwen, dus kunnen er ook weer andere verhalen worden opgenomen. Ben je geïnspireerd en heb je een plan? Meld het aan Ank Poland redactie-ryn@ngv.nl. We hopen natuurlijk vooral op leuke bijdragen uit Kennemerland. Wilt u iets inleveren, meldt dat dan alvast. **De uiterste inleverdatum is eind april2025. Eventuele illustraties ontvangen wij ook graag als een apart bestand (dus niet verwerkt in het Word-bestand).**
De presentatie van het boek is gepland op 27 september 2025 tijdens het NGV-Evenement 2025 (zie hierboven).

Onderwerpen voor lezingen – geef ons een tip!!

Het afdelingsbestuur is altijd op zoek naar voor lezingen geschikte onderwerpen en bijbehorende sprekers. Wij kunnen ons voorstellen dat onze leden ook wel eens een idee in die richting hebben. Vooral voor onderwerpen die betrekking hebben op het noordelijk deel van onze regio, dus de voormalige afdeling Kennemerland, houden wij ons zeer aanbevolen. Meld ze svp bij Ank Poland: redactie-ryn@ngv.nl.

Ter overname (schenking) aangeboden

Ons lid Wim van Egmond vroeg ons het volgende op te nemen in de nieuwsbrief:
'Als 82-jarige voel ik mij genoodzaakt orde te scheppen in hetgeen ik in de loop der jaren heb verzameld. Als gevolg van mijn 50-jarig lidmaatschap van de NGV bezit ik thans een hele reeks van het blad GENS NOSTRA. Deze reeks bestaat uit de (ongebonden) jaargangen 1973 t/m 2012.
Daar weggooien voor mij geen optie is, kwam ik op het idee om deze verzameling aan een geïnteresseerd medelid te schenken.

De hele serie is verpakt in drie dozen die ik eventueel kan overdragen op één van de toekomstige reguliere bijeenkomsten in Oegstgeest of Haarlem. Daar ik in Haarlem woon, kunnen geïnteresseerden ook contact met mij opnemen en afspreken op welke wijze zij één en ander in ontvangst willen nemen.
Wim van Egmond, tel: 023-5373965.

Leidse melksalons, wie weet er meer?

In 1879 wordt in Leiden de Leidsche Melkinrichting opgericht. Het is één van de eerste melkfabrieken van Nederland. Tot die tijd werd de melk door de boeren zelf verwerkt tot zuivelproduct en door hen rechtstreeks aan de consumenten verkocht. Dat was niet altijd betrouwbaar. Er werd regelmatig met de melk geknoeid. Soms kwam de melk van zieke koeien, sommige boeren lengden de melk aan met water. De Leidsche Melkinrichting liet in krantenadvertenties weten dat vanaf maart 1879 door hen tweemaal per dag "onvervalschte melk" zou worden bezorgd, voor een prijs van 9 cent per liter in de zomer en 10 cent per liter in de winter maanden. Pasteuriseren werd pas in 1890 ingevoerd, vandaar de noodzaak tot tweemaal daagse bezorging.
Het was ook mogelijk bij de fabriek een glas melk te komen drinken. Die mogelijkheid wordt al snel uitgebreid. Vanaf 29 juni, kan de burgerij bij *Musis Sacrum* op het Plantsoen en glas melk komen nuttigen voor 5 cent per glas. Het is het begin van het ontstaan van de melksalons in Leiden. Daar kon men gezellig een glaasje melk komen drinken onder het genot van een zelf meegebrachte boterham. Melksalons verschijnen in heel Nederland en worden meestal opgericht door de plaatselijke melkfabriek. Ze worden spottend wel 'kattenkroegen" genoemd.

Melksalon.

De ondergeteekende heeft de eer te berichten dat zij op het **Kort-Rapenburg,** 2de huis van af de Breestraat, heeft geopend een **MELKSALON,** dat zij beleefdelijk in de gunst van het geachte publiek aanbeveelt.
De Melk wordt verschaft door de Leidsche Melkinrichting. 5039 12

Wed. N. KRUIT, geb. DE GRAAF.

Op het Kort Rapenburg nummer 18 werd in 1895 door de Leidsche Melkinrichting een melksalon geopend, gedreven door Lena de Graaf, weduwe van Nicolaas Kruit. Lena de Graaf was met vier kinderen achtergebleven nadat haar man bij een ongeval om het leven kwam. Via een kennis kreeg ze de kans om de melksalon te beginnen in een pand waarin sinds 1888 de sigarenwinkel van Arie Starkenburg gevestigd was. De familie Starkenburg woonde met zes kinderen boven de winkel. Lena ging er met haar vier kinderen wonen, er was genoeg ruimte over om er ook nog een student op kamers te laten wonen. Wellicht was dat mede de reden dat haar melksalon populair werd bij de leden van het studentencorps die bij haar graag een glaasje melk kwamen drinken. In 1898 stopt ze met het uitbaten van de melksalon en verhuist ze naar de Beestenmarkt waar ze als hospita studentenkamers gaat verhuren. De melksalon wordt onder de naam *Melksalon Wilhelmina* voortgezet door de heer Maarten Kulk. In het jaar 1904 wordt de melksalon opgeheven, waarschijnlijk niet toevallig in hetzelfde jaar dat de Leidsche Melkinrichting, die inmiddels was opgegaan in de "Maatschappij tot exploitatie van Zuivelinrichtingen Neerlandia", werd overgenomen door de in 1878 opgerichte Haagse Melkfabriek "de Landbouw". Melksalons blijven populair tot in de jaren dertig, ze gaan ook wel bier verkopen, maar geen sterke drank.

MEJ. L. KRUIT—DE GRAAF
80 JAAR.

Mej. L. Kruit—De Graaf.

Een goede bekende van vele leden en nog veel meer oud-leden van het Leidsche Studentencorps, mej. L. Kruit—De Graaf wordt a.s. Dinsdag 80 jaar.
Sinds haar 32ste jaar verhuurt ze reeds kamers aan studenten, vroeger in een melksalon op het Kort-Rapenburg, tegenwoordig op de Beestenmarkt 48. Op haar 32ste jaar kwam haar man door een ongeval om het leven. Een goedhartig stadgenoot hielp haar toen aan den melksalon waar sindsdien talloose studentengeneraties kwamen koffiedrinken. Wij weten ons hun tolk, wanneer wij haar toewenschen, dat zij nog tal van jaren haar bescheiden plaats in het studentenleven moge innemen.

Er is weinig informatie over de melksalons uit die tijd bekend. Wij zijn vooral op zoek naar meer informatie over de melksalon van Lena de Graaf op het Kort Rapenburg, maar ook specifieke informatie over andere Leidse melksalons is welkom. Kunt u ons helpen? Stuur uw antwoord naar info@erfgoed-zeldenrust.nl .
Har van Fulpen en Ger Koper

Kopij Mededelingenblad en Nieuwsbrief

Het volgende nummer (87) van de *Rijn- en Kennemerlandse Mare* verschijnt **begin april 2025**. Kopij voor dat nummer mag je **vóór 19 maart** sturen naar redacteur Ank Poland: redactie-ryn@ngv.nl

Daarbij kun je denken aan bijzondere vondsten in een archief, moeizame en al of niet succesvolle zoektochten naar informatie over specifieke voorouders of een verhaal bij een bijzondere foto. Kortom, iets waarvan je je mede-genealogen deelgenoot wilt maken.

De Nieuwsbrieven verschijnen steeds aan het eind van de maand (behalve in de zomervakantie-periode). Informatie voor de maandelijkse Nieuwsbrieven kun je sturen naar Sytske Visscher: nieuwsredacteur-ryn@ngv.nl

Colofon

Deze nieuwsbrief is een uitgave van de NGV-afdeling Rijnland en Kennemerland. De nieuwsbrief wordt verstuurd met behulp van de mailadressen in de ledenadministratie van de landelijke vereniging. Samenstelling: Sytske Visscher.

De afdelingsbijeenkomsten vinden (meestal) plaats in een zaal van het Dorpscentrum Oegstgeest, Lijtweg 9, 2341 HA Oegstgeest. Tweemaal per seizoen ontmoeten we elkaar in Ontmoetings-centrum De Schakel, Pijnboomstraat 17, 2023 VN Haarlem.
Beide gebouwen zijn goed toegankelijk voor rolstoelgebruikers. Er is voldoende parkeergelegen-heid. Voor openbaar vervoer zie de reisplanner van de NS of 9292.nl. Belangstellenden zijn altijd van harte welkom De toegang is gratis.

Volg ons ook op Facebook en onze afdelingswebsite en vind via Rijnland Geschiedenis meer interessante publicaties en bijeenkomsten over de geschiedenis van het Rijnland.